

אומר דניסוך המים הלכה למשה מסיני הוא, דמאן דיליף ניסוך המים מקרא דונסכיה בשני ניסוכים הכתוב מדבר א"כ התורה השווה אותם יחד, וכמו דניסוך היין הוי חובת הקרבן ה"ה נמי ניסוך המים, אבל מאן דיליף לה מהלל"מ אין לזה קשר לקרבן והוי חובת היום עכ"ד.

★★

ויש לציין שכדברי הגר"ח הנ"ל ויסודו כתבו בקרן אורה בחי' כאן ובשו"ת בנין ציון (סי' מ"ג) ע"ש.

★★

בגמ': בשלמא תחיית המתים מזכיר דכולי יומא זמניה הוא.

ברבינו בחיי (דברים לג, ו) כתב: וע"ד הקבלה יחי ראובן ואל ימות, הזכיר יחי על חיי העולם הבא, ואל ימות שלא ישוב משם עוד בגוף למות מיתה שניה, וזהו שתרגם אונקלוס ע"ה ומותא תנינא לא ימות, וגלה לנו בזה כי הנשמות מתגלגלות לשוב בגוף אחר שקבלו שכרם ועונשם בגן עדן או בגיהנם, וזה ידוע ומקובל כי כשם ששטמות העולם חוזרות ומתגלגלות כן הנשמה אחר שקבלה שכרה בגן עדן או עונשה בגיהנם הנה היא חוזרת אחר זמן בגוף לקבל הראוי לה במדה כנגד מדה, והגלגול נקרא אצל רז"ל תחיית המתים, הוא שאמרו בתחלת מסכת תענית, בשלמא תחיית המתים כל יומא ויומא זמנא הוא, אלא גשמים כל יומא ויומא זמניה הוא.

★★

ובגמ': נאמר בשני ונסכיהם ונאמר בשישי ונסכיה וכו'.

הנה בפירש"י כתב דבשני הוה סגי דהיה כתוב: ונסכה ע"כ. ולפי"ז צע"ג דא"כ יש לנו יתור של מ' וי' בשני לבד, ולמה לי ה' מיום השישי וצ"ע. וראה בקובץ תורני מרכזי שע"י איחוד מסודות גור (קובץ ד עמ' ק"י) מש"כ בזה חכ"א ע"ש. וראה ברש"י (סוכה מ"ז). שכתב דהגירסא בגמ' היא: ובשמיני במספרם כמשפט ע"כ. אך ברש"י פר' פנחס (כט, יט) אצלינו כתב דהגירסא היא כבגמ' תענית, וכן כתבו בתוס' שבת (ק"ג: ד"ה בשביעי וכו') דכ"ה הגירסא הנכונה ע"ש. וכן הביא במנחת שי (פר' פנחס כט, לג בשם הזוה"ק פר' מצורע) דדריש תיבת "בוז" על הרמזים הנ"ל ביום השני, השישי והשביעי ע"ש, וראה בתורת משה לחת"ס פר' פנחס

והקשה הגאון השאגת ארי' בגבורות ארי' כאן מדאמרין דבע"ש היו ממלאין בחבית שאינה מקודשת משום פסול לינה ש"מ שבחול ה"י ממלא במקודשת ואם כן בע"כ דאין ממלאין בלילה דכיון דאייתי במקודשת איפסלי בלינה מן התורה לזעירי ולשאר אמוראי משום גזירה - בסוכה נ' ע"א ונשאר בקושי'.

אכן עמדו בזה כבר התוס' בסוכה (נ"א ע"ב) ד"ה קרא וכו' וכתבו לתרץ שאף שהמילוי ה' בסוף הלילה, מכל מקום היו שוהין להכניס עד שיאור היום ואין כלי שרת מקדשין אלא בפנים [וכן כותב המאירי בחי' לסוכה בעמוד 127 ובעמוד 132 ובחידושי הרשב"א בסוכה ד' נ"ג ד"ה תקעון ולפי"ז מיושבים דברי רש"י בפירושו הראשון, ושני פירושי רש"י וגירסותיו נמצאים גם כן בפירושו רגמ"ה כאן על הגליון.

★★

וכתב חכ"א בקובץ הפרדס (שנה ט"ו חוברת ט' סי' סב) די"ל דמחלוקת הראשונים (המובאת לעיל) אי ניסוך המים הוא חובת הקרבן או חובת היום, תלוי' בב' הגירסאות הנ"ל ברש"י ובר"ג, ובפירושו הראשון שהביא רש"י לעיקר מפרש מה לניסוך המים מאורתא לענין מילוי המים בלילה (ולא גרס דאמר מר ומנחתם ונסכיהם אפילו בלילה), ולפירושו זה באמת הניסוך עצמו פסול בלילה משום דהוי חובת הקרבן, ולפי שיטת רש"י שהביאו בתוס' מנחות (ע"ט ע"א) דהא דאמר זעירי אין הנסכין מתקדשין אלא בשחיטת הזבח הוא לענין פסול לינה אין כבר מקום לקושית הגבורת אר"י ותמיהתו איך אין המים נפסלין בלינה בכל ימי החג אחרי שנתקדשו בכלי שרת, כיון שהם מחובת הקרבן אינם מתקדשין אלא בשחיטת הקרבן תמיד של שחר, ואף על פי שנתקדשו בכ"ש בלילה אינן נפסלין בלינה, ולפי"ז אין אנו צריכין לתירוץ התוס' הנ"ל, ואפשר לומר שלא היו שוהין להכניס המים בפנים בעוד לילה ודו"ק היטב.

★★

ובחדושי הגרי"ז (על מנחות ט"ו ע"ב) מביא בשם אביו הגר"ח מבריסק זצ"ל דספק זה אי ניסוך המים הוא חובת הקרבן או חובת היום, תלוי במקור הילפותא של ניסוך המים, דר' עקיבא יליף לה מ'ונסכיה" בשני ניסוכים הכתוב מדבר אחד ניסוך המים ואחד ניסוך היין, ור' יוחנן